

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4599/2020
01.07.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Душан Стојковић, адвокат из ..., против тужених Издавачког друштва „Политика новине и магазини“ ДОО Београд, као издавача дневног листа „Политика“ и Жарка Ракића из Београда, в.д. главног и одговорног уредника дневног листа „Политика“, чији је заједнички пуномоћник Мара Јањић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 19/20 од 30.01.2020. године, у седници одржаној 01.07.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду ГжЗ 19/20 од 30.01.2020. године у преиначујућем делу и одлуци о трошковима поступка, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 167/17 од 06.03.2019. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженима накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 18.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 167/17 од 06.03.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезу да му на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа солидарно исплате 500.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 06.03.2019. године као дана пресуђења до коначне исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе друготужени Жарко Ракић в.д. главног и одговорног уредника дневног листа „Политика“ да ову пресуду објави о свом трошку без коментара и без одлагања. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженима накнади трошкове парничног поступка у износу од 122.400,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду ГжЗ 19/20 од 30.01.2020. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у делу става првог изреке, тако што су обавезани тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа солидарно исплате 80.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 06.03.2019. године као дана пресуђења до

коначне исплате, док је у преосталом делу до траженог износа од 500.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 06.03.2019. године као дана пресуђења до коначне исплате одбијена као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке, тако што је обавезан друготужени Жарко Ракић в.д. главног и одговорног уредника дневног листа „Политика“ да ову пресуду објави о свом трошку без коментара и без одлагања а најкасније у другом наредном броју дневног листа „Политика“. Ставом трећим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу накнаде трошкове парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени су изјавили ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је дао одговор на ревизију.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, у штампаном издању дневног листа „Политика“ од ...2017. године на насловној страни објављен је текст под насловом „АА без тендера ...“ а у поднаслову „...“ у ком делу се налази и слика тужиоца. У тексту је наведено да је АА представник компаније „ББ“ кога су српски медији прозвали и „...“ без тендера добио посао набавке ... али нам није речено колика је вредност овог уговора. „...“ наводи се у писаном одговору ... „Политици“. ... не подлеже Закону о јавним набавкама и није обавезан да га примењује тврде у овом предузећу. Ипак за набавке велике вредности ... упућује позив за достављање понуда. На који начин упућује позиве за достављање понуда, да ли путем оглашавања позива у средствима јавног информисања или директним позивањем потенцијалних добављача зависи од врсте робе коју набавља. У даљем тексту се наводи „да тендера није било показују и подаци портала Управе за јавне набавке. ... не само да није расписао јавни позив за конкретан посао, већ 2015. и 2016. године уопште није примењивао Закон о јавним набавкама“. У истом издању дневног листа на страни ... наставља се текст са насловне стране у рубрици „економија“ и понавља наслов „АА без тендера добио ...“ где се наводи „како нам је речено у овој институцији, Управа је још крајем прошле недеље затражила од ... да наведе законски основ по коме сматра да је ослобођена ових процедура. Надлежни у Управи за јавне набавке још нису добили одговор из ове компаније. Закон у члану 7. предвиђа изузетке да ли се они односе на ... коначан суд даће Управа за јавне набавке. АА представник „ББ“ одбио је писменим путем да за „Политику“ одговори на ова питања. У тексту се цитира одговор тужиоца „за те одговоре морате да се обратите дирекцији фирме „ББ“ у ... Ја нисам ауторизован да дајем такве информације. Ако је „...“ јавно предузеће значи да све те информације треба тражити од „...“ а не од партнера „...“, саветовао нас је АА и додао да му није била намера да „вређа“. У даљем тексту се појашњава „док у разговору за „Политику“ ова питања сматра пословном тајном, за портал „ВВ“ је на сличан начин већ одговарао

и није се сматрао, неауторизованим да даје такве информације“. „Напротив чак је тврдио да је посао добио на јавном позиву што демантује и ... и Управа за јавне набавке. У тексту се цитира одговор тужиоца из ... 2016. године где је за „ВВ“ рекао: „... .. Спроведен је тендер, нашу понуду је прихватила комисија састављена од 23 представника тендерске комисије а потом и Управни одбор ... .. “. У тексту се наводи да је тужилац појашњавао зашто се на тендер није јавило више заинтересованих и да је то због лоше репутације ... и да је одговор тужиоца „... .. “. У тексту се наводи да „према писању „ГГ“ АА је према уговору из 2015. године требало да обезбеди ..., а цео посао вредан је 200.000.000,00 динара. Према саопштењу ... од ...2018. године за посао услужне ... изабрана је фирма „ББ“ АГ .... Начин избора „ББ“ за послове услужне ... за ... је спроведен по посебним правилима за избор и уговарање најповољнијих услова набавки који важе за ... Разлог за такав начин избора је што предузећа из пословног система ... нису обвезници спровођења јавних набавки по закону. Тужилац је у свом исказу пред судом објаснио да је текст схватио као напад на њега и да је помињање његовог имена као да је он сам „ББ“ и да је злоупотребљавао државно предузеће схватио у том смислу. Објаснио је да је један од директора који управља овом фирмом, да је чланак написан као сензација и да је усмерен на то да укаже да је он постигао нешто незаконито без тендера и да је при том сам оштетио државу и представљен је као контраверзан бизнисмен. Тужилац објашњава да је посао добила фирма „ББ“ из ..., да га је оваква информација уплашила зато што је исту повезао са спровођењем истраге, провера, прозивки, да је контраверзни криминалац који штети државу, да је у вези са текстом ишао у тужилаштво на разговор да је објаснио све и изгубио гомилу времена на одлазак, правдања и објашњења, да фирма „ББ“ није он него је он само извршни директор у овој фирми а не генерални директор. Тужилац сматра да ће обичан грађанин који чита „Политику“ доћи до закључка да је он нешто незаконито радио пошто он сам не зна да постоји Уредба Владе да „...“ ради послове без тендера. Тужилац своје право на деманти није користио. Ауторка спорног чланка објаснила је да је вршила претрагу преко сајта Управе за јавне набавке у којој постоји база свих тендера и видела да ту није било тендера за ... што је потврдио и саговорник из Управе за јавне набавке. Новинарка је објаснила да је од тужиоца покушала да добије информацију и његову страну приче али је он одбио да одговори на достављена питања. Пред првостепеним судом саслушан је и главни и одговорни уредник који је потврдио своје учешће у одабиру опреме текста и фотографије за насловну страну.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је постојао оправдан интерес јавности да добије информације које се тичу извештавања о пословању ... као јавног предузећа, поводом закључења уговора са иностраном компанијом „ББ“ у којој је тужилац руководећи менаџер. По оцени тог суда, пре објављивања информације поступано је са дужном новинарском пажњом примереном околностима, уз поштовање принципа „да се чује и друга страна“ па објављена информација са фотографијом лика тужиоца, нема лезиону подобност да повреди част и углед и која би оправдала досуђивање накнаде штете.

По оцени другостепеног суда, за оцену лезионе подобности спорног чланка битна је форма текста, садржина наслова и поднаслова. Имајући у виду да је контекст наслова и поднаслова негативан јер имплицира на незаконитост која се догодила и треба је проверити, при чему садржина текста остаје у другом плану, то је оваква форма спорног текста подобна да повреди углед и част тужиоца.

Становиште другостепеног суда није правилно.

Одредбама члана 46. Устава РС зајемчена је слобода мишљења и изражавања, као и слобода да се говором, писањем, сликом или на други начин траже, примају и шире обавештења и идеје (став 1.) и утврђено да се слобода изражавања може законом ограничити, ако је то неопходно ради заштите права и угледа других, чувања ауторитета и непристрасности суда и заштите јавног здравља, морала демократског друштва и националне безбедности Републике Србије (став 2.).

Према члану 10. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода свако има право на слободу изражавања. Ово право укључује слободу поседовања сопственог мишљења, примања и саопштавања информација и идеја без мешања јавне власти и без обзира на границе (став 1.). Пошто коришћење ових слобода повлачи за собом дужности и одговорности, оно се може подвргнути формалностима, условима, ограничењима или казнама прописаним законом и неопходним у демократском друштву у интересу (поред осталог) заштите угледа или права других (став 2.).

По члану 79. став 1. и 2. Закона о јавном информисању и медијима достојанство личности (част, углед, односно пијетет) лица на које се односи информација правно је заштићено. Објављивање информације којом се врши повреда части, угледа или пијетета, односно лице приказује у лажном светлу приписивањем особина или својстава које оно нема, односно одрицањем особина или својстава које има, није допуштено ако интерес за објављивање информације не претеже над интересом заштите достојанства и права на аутентичност, а нарочито ако се тиме не доприноси јавној расправи о појави, догађају или личности на коју се информација односи.

У конкретном случају спорни текст везан је за појаве и догађаје о којима јавност има оправдан интерес да буде информисана, у складу са чланом 5. Закона о јавном информисању и медијима којим је прописано да се путем медија објављују информације, идеје и мишљења о појавама, догађајима и личностима о којима јавност има оправдан интерес да зна, без обзира на начин на који су прибављене информације, у складу са одредбама овог закона. Свако има право да истинито, потпуно и благовремено буде обавештен о питањима од јавног значаја и средства јавног обавештавања су дужна да то право поштују. Наиме, спорни текст се првенствено односи на пословање ..., поводом закључивања уговора са иностраном компанијом у којој је тужилац менаџер, што произилази из контекста спорног чланка и несумњиво садржи информације од јавног интереса. Пре објављивања наведеног текста, аутор је поступајући у складу са обавезом новинарске пажње из члана 9. наведеног закона предузела разумне мере истраживања ради провере информација, те је и тужиоцу дата прилика да одговори на питања у вези са послом набавке ... .. (што је одбио).

По оцени ревизијског суда, текст није објављен са намером омаловажавања или дискредитације личности тужиоца, већ ради информисања јавности о легитимној теми, при чему је одређена мера претеривања при извештавању дозвољена. Због тога се, по правилном закључку првостепеног суда, наслов и поднаслов не могу посматрати одвојено од садржине целог текста, у ком су изнете чињеничне тврдње које објективно нису подобне да повреду углед и част тужиоца, нарочито имајући у виду високо рангирану позицију тужиоца у управи иностране компаније „ББ“, као и чињеницу да

тужилац у овој парници није тражио накнаду штете због повреде права приватности поводом објављене фотографије (запис лика), о чему се изјаснио у поднеску од 05.09.2017. године.

Преиначењем одлуке другостепеног суда и одбијањем жалбе тужиоца потврђена је првостепена пресуда која у себи садржи и решење о трошковима првостепеног поступка који су досуђени туженима, а који су правилно одмерени на основу чланова 153. и 154. ЗПП према важећој АТ и ТТ.

Туженима који су успели у ревизијском поступку (поред трошкова признатих првостепеном пресудом) припадају и трошкови састава ревизије од стране адвоката у износу од 18.000,00 динара на основу чланова 165. став 2. и члана 163. став 2. ЗПП.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић